

ΩΣ ΩΡΑΙΟΙ ΟΙ ΠΟΔΕΣ

Τοῦ κ. Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Παλιές ἀγάπες

Δὲν ξέρω γιατί, ἀλλὰ ἀπὸ μικρὸν μὲ συγκινοῦσαν τὰ ταξίδια, οἱ μακρinoὶ περίπατοι, οἱ πορείες, ἡ πορεία γενικὰ καὶ ὄχι τόσο οἱ στάσεις ἢ ἡ στάθμευση. Ἀκόμη καὶ στὸ στρατό, σὰν νεαρὸ ἀξιωματικὸ τοῦ πυροβολικοῦ, μὲ γοήτευε ἡ τοπογραφικὴ μέθοδος προσδιορισμοῦ τῶν σημείων ποῦ θὰ μπορούσε νὰ στηθεῖ μιὰ πυροβολαρχία: ἡ ὄδευση. Μάλιστα, μιλώντας μὲ συναδέλφους, τὴν ἀποκαλοῦσαμε γελώντας «δρόμο παίρνω, δρόμο ἀφήνω», γιατί οἱ μετρήσεις γίνονταν μὲ ἐπιτόπια καὶ βάδην ἐπιμέτρηση· ἔπρεπε νὰ κοπιᾶσεις, νὰ αισθανθεῖς στὸ σῶμα σου, στὰ πόδια σου, τὴ μέτρηση. Ἄλλωστε τὰ πόδια —τόσα πόδια βάθος—, ὁ ποῦς, οἱ πόδες, δὲν καθιερώθηκαν τυχαῖα ὡς μονάδες μετρήσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἐξάλλου μετράει μὲ ὅ,τι βρεῖ πῶς πρό-χειρο, χέρια καὶ πόδια, σπιθαμὲς καὶ δάκτυλα. Στὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρὸς ἢ καὶ τῶν δύο συγκροτεῖ τὰ δεκαδικὰ του ἢ ἀποδεκατίζει τοὺς ἀντιπάλους του καὶ τὰ ἐμπόδιά του.

Ξεκινήσαμε ὅμως ἀπὸ μιὰ ἀγάπη γιὰ τὶς πορείες, τὴν πορεία. Στους φοιτητές μου, ὅταν στὰ πλαίσια τῆς ἀσκησης «Γνώρισε τὸν ἑαυτό σου καὶ γνώρισέ τον στοὺς ἄλλους», καὶ στὸ σημεῖο ἐκεῖνο ποῦ τοὺς προσκαλῶ νὰ πεῖ ὁ καθένας τοὺς τὰ τέσσερα πράγματα ποῦ τοῦ ἀρέσουν ἢ δὲν τοῦ ἀρέσουν, συνηθίζω νὰ ξεκινῶ πρώτος, γιὰ νὰ σπάσει ὁ πάγος, καὶ τοὺς λέγω αὐτὸ ἀκριβῶς, ὅτι μοῦ ἀρέσει ἡ πορεία καὶ ἀντίθετα δὲν μοῦ ἀρέσει νὰ στέκομαι κάπου ἀκίνητος, καθλωμένος. Χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει ὅτι ἀπαγορεύεται νὰ ἐπανέρχεται κάποιος καὶ σὲ σημεία ποῦ παλιότερα εἶχε ἀγαπήσει. Ἀρκεῖ νὰ μὴν κινδυνεύει ν' ἀράξει χωρὶς δυνατότητα διαφυγῆς ἂν τὸ θελήσει. Σημασία ἔχει νὰ προχωρᾶς στὸ δρόμο, καὶ ὅταν ἀκόμα δὲν ὑπάρχει δρόμος νὰ μporεῖς νὰ τὸν ἀνοίξεις.

Ἴσως ἕνας λόγος γιὰ τὴν ἐπιλογή ἐκ μέρους μου τῆς Θεολογίας ὡς ἐπιστήμης, νὰ ἦταν καὶ ἡ αὐτομαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ὅτι «ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδός»

(Ἰωάννου ιδ' 6). Ἦταν σὰ νὰ μοῦ ἔλεγε: «Μὴν ἀναζητᾶς ἄλλους δρόμους, ἐγὼ εἶμι ἐδῶ». Κάτι πάλι ποῦ μὲ εἶχε ἐντυπωσιάσει ἦταν, ὅτι δὲν ἦταν μόνο ὁ δρόμος ἢ ὁδός, ἀλλὰ ἦταν καὶ περιπατητής, ὁδίτης ποῦ δὲν σταμάτησε νὰ μεταβαίνει ἀπὸ τόπο σὲ τόπο γιὰ νὰ μεταφέρει τὸ μήνυμα τοῦ Πατέρα, τῆς Βασιλείας, ποῦ βρίσκεται σὲ ἀπόσταση ἀναπνοῆς ἀνάμεσά μας.

Deus et homo viator

«Ὁ ἄνθρωπος ποῦ βαδίζει» ἐπιγράφεται ἕνα μικρὸ δοκίμιο γιὰ τὸν Ἰησοῦ¹. Ὅλοι πάλι ποῦ ἔχουν μιὰ σχέση μ' Αὐτὸν περπατοῦν, βαδίζουν· καὶ Αὐτὸς μαζί τους. Ὁ Ἰωσήφ· ἡ Παναγία ἔγκυος τὸν μεταφέρει στὴν γαστέρα Τῆς στὴ Ναζαρέτ. Οἱ ποιμένες καὶ οἱ μάγοι καὶ αὐτοὶ μετακοινοῦνται. Δωδεκαετῆς πηγαίνει στὴν Ἱερουσαλήμ, μένει ὅσο πρέπει, μετὰ ἐπιστρέφει μὲ τοὺς γονεῖς Του. Γιὰ ἕνα διάστημα φαίνεται καθλωμένος, ἀλλὰ τὸ ἐπάγγελμα ποῦ ἐξασκοῦσε συχνὰ θὰ τὸν τὸν ἀνάγκαζε νὰ μεταβαίνει ἀλλοῦ.

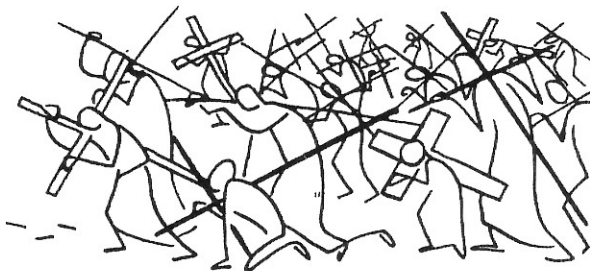
Στὰ χρόνια τῆς κύριας ἀποστολῆς Του ἕνα σημάδι τῆς ἀεικινήσιας του ἦταν καὶ ὅτι δὲν εἶχε «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ» (Ματθαίου η' 20). Χαρακτηριστικὸ Του ὅμως ἦταν ὅτι «διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος» (Πράξεις ι' 38).

Κι ἡ πορεία μὲ καὶ πρὸς τὸν Σταυρὸ καὶ αὐτὴ πορεία ἦταν. Καὶ εἰς Ἰερουσαλὴμ. Καὶ μετὰ τὴν Ἀνάσταση πορευόμενος ἐμφανίζεται καὶ στὴν Μαγδαληνὴ, καὶ στοὺς μαθητὲς στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ συμπορευόμενος μὲ μαθητὲς πρὸς τοὺς Ἑμμαοὺς. Μὲ τὴν Ἀνάληψη τὸν εἶδαμε «πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν», ὅπως εἶχε κατέβει μὲ τὴν σάρκωσή Του («κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν») καὶ καθὼς διαβεβαίωσαν τοὺς Ἀποστόλους οἱ δύο ἄνδρες ἐν ἐσθῆτι λευκῇ «οὕτως ἐλεύσεται ὁ κύριός σου πρὸς τὸν οὐρανόν» (Πράξεις α' 11).

Ἡ ἀκολουθία

Ἡ πρόσκληση τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητὲς εἶναι πρόσκληση πορείας, ἀκολουθίας. Πρόσκληση ἀπευθυνόμενη στὴν ἐλεύθερη θέληση μὲ ἐπίγνωση συνεπειῶν: «εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Ματθ. ιζ' 24). Παρὰ τίς ἀντίθετες διαβεβαιώσεις τῶν ἱστορικῶν ἐμεῖς γνωρίζουμε πότε ἄρχισαν οἱ σταυροφορίες καὶ ποιοὶ ἦσαν οἱ ἀληθινοὶ σταυροφόροι. Δὲν συνδέονται μὲ συγκεκριμένα σχέδια ἐπανακτῆσεως χαμένων τόπων. Ἡ πορεία εἶναι ἀντίστροφη, ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Τόπους, στοὺς ἄλλους τόπους, πρὸς ἄλλους χώρους.

Πρόκειται στὴν οὐσία γιὰ ἀκολουθία ἢ καὶ συμπόρευση, συν-χώρηση μὲ τὸν Ἰησοῦ γιὰ κοινὴ πορεία στὴν ἐπιστροφή πρὸς τὸν Πατέρα, μὲ διάθεση μετανοίας καὶ τὴ συναίσθηση τοῦ ἀσώτου ποῦ προαισθάνεται τὴ σωτηρία του καὶ παίρνει τὴ σωτηριολογικὴ ὀρθὴ ἀπόφασή του: «ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν Πατέρα». Στὴν προκειμένη περίπτωση ὁ μεγαλύτερος, ὁ πρωτότοκος, ἀδελφὸς προ-πορεύεται. Δὲν ξαφνιάζεται ὅπως ὁ ἄλλος ἀδελφὸς τῆς παραβολῆς, ποῦ δὲν περίμενε τὴν ἐπιστροφή, καὶ εἶχε τὸν ἀδελφὸ του χαμένο γιὰ χαμένο.

Εἶναι ὁ ἀδελφὸς ποῦ προηγείται, ὁ Μεγάλος Ἀδελφὸς ποῦ δὲν θέλει νὰ κρατήσει τίποτε γιὰ

τὸν ἑαυτό του, οὔτε αὐτοὺς ποῦ τὸν ἀκολουθοῦν. Εἶναι ὁ Ὁδηγός. Ὅλο τὸ Εὐαγγέλιο θὰ μποροῦσε νὰ συνοψιστεῖ στὸ «Ἀκολουθεῖτε τὸν ὁδηγό» ἢ μὲ εὐαγγελικὰ λόγια «αὐτοῦ ἀκούετε» (Ματθ. ιζ' 5). Ἐμεῖς τότε δὲν ἔχουμε καμιάν ἄλλη ἀπόκριση παρὰ νὰ ποῦμε: «Σ' ἀκολουθῶ», ἄσχετο ἂν ἐπίκαιροι συνειρμοὶ τὸ συσχετίζουν μὲ ἄλλα ἀκούσματα αὐτὸ τὸ «σ' ἀκολουθῶ».

Ἐμεῖς ξέρουμε ὅτι Αὐτὸς ποῦ ἀκολουθοῦμε εἶναι «ὁ νικῆσαντας τὸν Ἄδη καὶ τὸν Ἐρῶτα σώσαντας»². Εἶναι Αὐτὸς γιὰ τὸν Ὅποιο ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος ἀναφωνοῦσε: «ὁ ἐμὸς ἔρως ἐσταύρωται»³. Κι ἐμεῖς ὅμως ἀναφωνοῦμε: «ἀνέστης ἐκ τοῦ τάφου (Χριστέ), ὡς ἐκ παστάδος προελθὼν» καὶ πορεύεσαι σὰν τὸν ἑαρινὸ Πρίγκηπα τῶν Κρίνων, καὶ ἐμεῖς δὲν ἔχουμε τίποτε ἄλλο νὰ κάνουμε παρὰ ν' ἀκολουθοῦμε καὶ νὰ διαλαλοῦμε πρὸς ὅλους: ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

1. Christian Bobin, *L'homme qui marche*. Cognac, Éd. «Le temps qu'il fait», 1995, 36 σ.

2. Ὀδυσσέα Ἐλύτη, *Τὸ ἄξιόν ἐστι*, Ἀθήνα, Ἐκδ. Ἐταιρία «Ἰκαρος» 1961, «Τὰ Πάθη» ΙΗ', σ. 70.

3. Ἐπιστολὴ πρὸς Ρωμαίους, VII, ΒΕΠΕΣ, τ. 2, σ. 276, 11-14: «ζῶν γὰρ γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ ἀποθανεῖν. ὁ ἐμὸς ἔρως ἐσταύρωται, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλόυλον· ὕδωρ δὲ ζῶν' καὶ λαλοῦν ἐν ἐμοί, ἔσωθέν μοι λέγον· δεῦρο πρὸς τὸν πατέρα».

Τὰ σκίτσα ποῦ κοσμοῦν τὸ παρὸν ἄρθρο προέρχονται ἀπὸ τὴν *Καينὴ Διαθήκη*, κατὰ νεοελληνικὴν ἀπόδοσιν, ἔκδοση τῆς «Βιβλικῆς Ἐταιρίας», Ἀθήνα 1975, σ. 21,104,130.

«ΝΕΑΝΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ» γραμμένο ἀπὸ νέους γιὰ νέους,

Διμηναῖο περιοδικὸ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἔκδοση τῆς Ἀπ. Διακονίας. Στίς 32 ἐγχρωμὲς σελίδες του οἱ νέοι βρίσκουν ἐνδιαφέροντα θέματα. Μόνο 100 δραχ.